

ร่างพระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของคณะกรรมการ ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ.

ก. ประวัติ ความเป็นมา และสถานะของร่างพระราชบัญญัติ ณ ปัจจุบัน*

ร่างพระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. มีผู้เสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา รวม ๓ ฉบับ คือ

๑. นายศักดิ์ดา คงเพชร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ ซึ่งได้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๒ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๒

๒. นายทิวา เงินยวง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ ซึ่งได้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๑ อนึ่ง โดยที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีได้บรรจุระเบียบวาระการประชุม ทางผู้เสนอจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ พิจารณา

๓. นายเจริญ จรรย์โกมล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน กับคณะ (ปัจจุบันคือ พรรคเพื่อไทย) ซึ่งได้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑ อนึ่ง โดยที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมทางผู้เสนอจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ พิจารณา

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยการออกคำสั่งเรียกของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. (นายศักดิ์ดา คงเพชร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. (นายทิวา เงินยวง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยการออกคำสั่งเรียกของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. (นายเจริญ จรรย์โกมล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

*ข้อมูล ณ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๓.

โดยที่ประชุมเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ. ทั้ง ๓ ฉบับนั้น มีหลักการเป็นไปในทำนองเดียวกันจึงเห็นควรให้นำมาพิจารณารวมกันโดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของนายทิวา เงินยวง กับคณะ เป็นหลักการในการพิจารณา

ข. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยคำสั่งเรียกของคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

เหตุผล

เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญบัญญัติให้คณะกรรมการสามัญและวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ และให้คำสั่งเรียกดังกล่าวมีผลบังคับซึ่งจะส่งผลดีต่อการพิจารณาของคณะกรรมการ ทำให้มีประสิทธิภาพและได้รับข้อเท็จจริงที่ครบถ้วน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ค. สาระสำคัญโดยสรุป

๑. บทนิยาม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

“ประธานคณะกรรมการ” หมายความว่า ประธานคณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา

“หน่วยราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น แต่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง ทบวง กรม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐนอกจากหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๒. ประเภทของกรรมการ

สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี (มาตรา ๔)

๓. อำนาจในการออกคำสั่งเรียกของคณะกรรมการ

๓.๑ คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษา อยู่นั้นได้ แต่คำสั่งเรียกเช่นนี้มีให้ใช้บังคับกับผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ใน กระบวนวิธีพิจารณาพิพากษาอรรถคดีหรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมีให้ใช้บังคับกับ ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยตรงใน แต่ละองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี และในกรณีที่บุคคลที่ถูกเรียกเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรี ซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบและมีคำสั่งให้บุคคลนั้นดำเนินการตามที่ คณะกรรมการมีคำสั่งเรียก เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ให้ถือว่าเป็นเหตุยกเว้นการปฏิบัติตามคำสั่งเรียกและบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำ หน้าที่ตามมาตรานี้ด้วย (มาตรา ๕)

๓.๒ ในการดำเนินกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่ของ คณะกรรมการเรื่องใด หากคณะกรรมการมีมติให้เรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ให้ประธานคณะกรรมการมีหนังสือ แจ้งบุคคลนั้นให้ส่งเอกสาร หรือเชิญบุคคลนั้นมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นต่อคณะกรรมการ ภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่า ๗ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีหนังสือ และหนังสือเชิญดังกล่าวจะต้องระบุเหตุผลและประเด็นข้อซักถามที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย (มาตรา ๖)

๓.๓ บุคคลตามมาตรา ๖ ผู้ใดไม่จัดส่งเอกสารหรือไม่มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดง ความเห็นต่อคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการพิจารณาให้มีมติออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลนั้น หรือเรียกบุคคลนั้นมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นด้วยตนเองต่อคณะกรรมการได้ เว้นแต่ บุคคลนั้นได้มีหนังสือชี้แจงต่อคณะกรรมการด้วยเหตุผลอันสมควรที่ไม่สามารถปฏิบัติตาม มาตรา ๖ ได้ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาแล้วอาจจะดำเนินการตามมาตรา ๖ อีกรีกก็ได้ ซึ่งในการออกคำสั่งเรียกดังกล่าว คณะกรรมการต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ (มาตรา ๗)

๓.๔ ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติให้ออกคำสั่งเรียกตามมาตรา ๗ ให้ประธาน คณะกรรมการออกคำสั่งเรียกให้บุคคลนั้นจัดส่งเอกสาร หรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดง ความเห็นด้วยตนเองต่อคณะกรรมการภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่า ๗ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่งเรียก และคำสั่งเรียกดังกล่าวต้องระบุอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ เหตุผล ประเด็นข้อซักถามที่เกี่ยวข้องและผลบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)

๔. การมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นต่อคณะกรรมการธิการ

๔.๑ ผู้ใดที่คณะกรรมการธิการมีคำสั่งเรียกให้มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็น ผู้นั้นต้องมาด้วยตนเอง จะมอบบุคคลอื่นมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นต่อคณะกรรมการ ิการแทนตนเองมิได้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น โดยผู้นั้นจะต้องมีหนังสือมอบหมายให้บุคคลอื่นมาแทนตนเอง อย่างชัดเจนพร้อมชี้แจงเหตุจำเป็นต่อคณะกรรมการภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งเรียกดังกล่าว และในกรณีที่คณะกรรมการยินยอมให้บุคคลอื่นมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นต่อ คณะกรรมการแทนผู้ที่คณะกรรมการมีคำสั่งเรียก ให้ถือว่าคำแถลงหรือความเห็นของบุคคลนั้น เป็นคำแถลงหรือความเห็นของผู้ที่คณะกรรมการมีคำสั่งเรียก (มาตรา ๙)

๔.๒ ผู้ใดที่คณะกรรมการธิการมีคำสั่งเรียกให้มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นย่อม มีสิทธิอ้างเอกสาร คำแถลงหรือความเห็นของตนที่ได้ให้ไว้ต่อคณะกรรมการคณะอื่นได้ ในกรณีที่ ข้อเท็จจริงหรือความเห็นนั้นเป็นประเด็นเดียวกัน โดยผู้นั้นจะต้องมีหนังสือแจ้งต่อคณะกรรมการ ภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งเรียกดังกล่าว ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติยืนยันให้บุคคล ดังกล่าวต้องมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นต่อคณะกรรมการด้วยตนเอง ให้นำความใน มาตรา ๗ วรรคสอง และมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๑๐)

๔.๓ ผู้ใดที่คณะกรรมการธิการมีคำสั่งเรียกให้มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็น มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นต่อคณะกรรมการ ตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด (มาตรา ๑๑)

๕. การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียก

๕.๑ ผู้ใดที่คณะกรรมการธิการมีคำสั่งตามมาตรา ๗ ไม่จัดส่งเอกสาร หรือไม่มาแถลง ข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นต่อคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานการฝ่าฝืนหรือ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกของผู้นั้นเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภา และประธาน คณะกรรมการสามัญทุกคณะของแต่ละสภา เพื่อพิจารณาวินิจฉัย และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณารายงานของคณะกรรมการตาม วรรคหนึ่ง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้รับรายงานดังกล่าว โดยมติของที่ประชุมร่วมกันในการพิจารณาวินิจฉัยให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด (มาตรา ๑๒)

๕.๒ ในกรณีที่ที่ประชุมร่วมกันตามมาตรา ๑๒ มีคำวินิจฉัยเห็นชอบด้วยตามรายงาน ของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๒ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภามีหนังสือ ร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมต่อไป (มาตรา ๑๓)

๕.๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการธิการเป็นเจ้าพนักงานตาม ประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๑๔)

๖. บทกำหนดโทษ

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๕)

๗. ผู้รักษาการตามกฎหมาย

ให้ประธานรัฐสภาการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖)

ท่านผู้อ่านวารสาร “จุดนิติ” ผู้ใดมีความประสงค์ต้องการที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว สามารถเสนอความเห็นได้ โดยผ่านทางเว็บไซต์ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

www.parliament.go.th

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

www.krisdika.go.th

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

www.cabinet.thaigov.go.th